

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till

- 1) landskapslag angående ändring av landskapslagen om pension för landstingsmän och
- 2) landskapslag angående ändring av landskapslagen om familjepension efter landstingsman.

1. Allmän motivering

Genom lagen angående ändring av lagen om pension för riksdagsmän (FFS 541/82) och lagen angående ändring av 5 § lagen om familjepension efter riksdagsman (FFS 542/82) har vissa bestämmelser rörande riksdagsmännen och deras efterlevandes pensioner undergått ändringar. Eftersom landskapsstyrelsen anser att samma villkor skall gälla för landstingsmännen och deras efterlevandes pensioner föreslås att de berörda landskapslagarna ändras på motsvarande sätt.

2. Detaljmotivering

2.1. l a n d s k a p s l a g e n a n g å e n d e ä n d r i n g
a v l a n d s k a p s l a g e n o m p e n s i o n f ö r
l a n d s t i n g s m ä n .

2 § 1 mom. och 6 § 1 mom. Enligt den nuvarande lagen kan f.d. landstingsmän erhålla en pension motsvarande 11/40 procent av ett pensionsgrundande belopp som, enligt bestämmelserna i 5 §, beräknas på basen av landstingsarvodet. Således kan full pension uppnås om landstingsmannaupdraget varat i minst 20 år. Syftet med föreliggande framställning är att förbättra landstingsmännen pensionsskydd och därför föreslås att 6 § 1 mom. ändras så att en landstingsman kan erhålla full pension redan efter 15 års landstingsmannaupdrag.

Det nuvarande systemet har den olägenheten att en person som slutar sitt landstingsmannaupdrag innan han fyllt 60 år inte kan få någon pension även om han varit landstingsman i många år. För att avhjälpa detta missförhållande föreslås att 2 § 1 mom. ändras så att den som varit landstingsman i minst sju år och inte på nytt inväljs i landstinget skall få pension även om han är under 60 år.

8 § 1 mom. Genom en ändring av lagen om olycksfallsförsäkring (FFS 608/48, ändrad FFS 526/81) betalas ersättning för skada eller sjukdom till följd av olycksfall i arbetet bl.a. i form av dagpenning och i stället för den tidigare livräntan i form av olycksfallspension och menersättning. Samtidigt höjs dagpenningen till maximalt 100 procent och olycksfallspensionen till 85 procent av arbetsförtjänsten. De i 8 § 1 mom. ingående hänvisningarna föreslås ändrade så att de överensstämmer med den nya terminologin i lagen om olycksfallsförsäkring. Hänvisningen till 10a § landskapslagen om landskapspensioner (20/67) har utelämnats, eftersom avsikten är att den nämnda lagen skall ersättas av en blankettlag genom vilken lagen om statens pensioner (FFS 280/66) skall tillämpas i landskapet och 10a § i den sistnämnda lagen är upphävd (FFS 31/82). Vidare har 8 § 1 mom. ändrats så att det överensstämmer med de nya bestämmelserna i folkpensionslagen (FFS 347/56, ändrad FFS 103/82), enligt vilka barntilläggets storlek inte längre är beroende av vilken kommun förmånstagaren är bosatt i. I enlighet med den nya terminologin i folkpensionslagen föreslås också folkpensionens grunddel ändrad till basdel.

9 § 2-5 mom. Genom en ändring av sjukförsäkringslagen (FFS 364/63, ändrad FFS 471/81) har den dagpenning som utbetalas med stöd av nämnda lag gjorts primär i förhållande till den invalidpension som utbetalas med stöd av lagen om pension för riksdagsmän (FFS 329/67). Således erläggs enligt huvudregeln dagpenning för de första 150 dagarna under vilka ersättning utgår och först därefter betalas invalidpension med stöd av lagen om pension för riksdagsmän. Visserligen innehåller inte sjukförsäkringslagen någon uttrycklig hänvisning till landskapslagen om pension för landstingsmän men det får antas att bestämmelserna om riksdagsmännens pensioner analogt kommer att tillämpas på landstingsmännens pensioner eftersom, förutom vissa särskilt uppräknade lagar, också "invalidpension ... med stöd av andra stadganden eller bestämmelser" omnämns i 27 § 4 mom. Således föreslås att 9 § landskapslagen om pension för landstingsmän ändras så att invalidpensionen enligt huvudregeln görs sekundär i förhållande till den dagpenning som utbetalas med stöd av sjukförsäkringslagen.

11 § 2 mom. I 11 § 2 mom. föreskrivs att pensionstagare som vistas på viss anstalt eller inrättning inte skall erhålla pension om vistelsen varar längre tid än tre månader. Bland de inrättningar som uppräknas finns tvångsarbetsinrättning, varom tidigare fanns bestämmelser i lagen om lösdrivare (FFS 57/36) men genom en ändring av lagen (FFS 562/71) har dessa inrättningar avskaffats varför landskapslagen föreslås ändrad i överensstämmelse härmed.

11 § 4 mom. För att undvika att en landstingsman som inte fyllt 60 år efter sju år i landstinget, enligt den nya bestämmelsen i 2 § 1 mom., skulle kunna uppbära både pension och lön från förvärvsarbete föreslås att i 11 § 4 mom. intas en bestämmelse som begränsar rätten att uppbära pension i sådana fall. Bestämmelsen innebär att pensionen och förvärvsinkomsten sammanlagt inte skulle få överstiga den pension landstingsmannen maximalt skulle kunna uppnå. I de fall då det sammanlagda beloppet blir högre skulle den överskjutande delen avdras från pensionen.

2.2. L a n d s k a p s l a g e n a n g å e n d e ä n d r i n g
a v l a n d s k a p s l a g e n o m f a m i l j e p e n s i o n
e f t e r l a n d s t i n g s m a n .

5 § 1 mom. Motiveringen till ändringen är densamma som för ändringen av 6 § 1 mom. landskapslagen om pension för landstingsmän.

6 § 1 mom. Genom en ändring (FFS 105/82) av familjepensionslagen (FFS 38/69) skall storleken av pension som betalas med stöd av den nämnda lagen till barn under 16 år inte längre vara beroende av i vilken kommun förmånstagaren är bosatt och förevarande moment föreslås ändrat i överensstämmelse härmed. I enlighet med den nya terminologin i familjepensionslagen föreslås också änkepensionens grunddel ändrad till basdel.

8 §. Den i 8 § ingående hänvisningen till 11 § 2 mom. landskapslagen om landskapets familjepensioner (38/69) föreslås ändrad, eftersom avsikten är att den nämnda lagen skall ersättas av en blankettlag. I stället hänvisas beträffande justering av familjepension till lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/61), eftersom

de materiella bestämmelserna återfinns där.

Med hänvisning till det anförda föreläggs Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landskapslagen om pension för landstingsmän.

I enlighet med landstingets beslut

ändras 2 § 1 mom., 6 § 1 mom., 8 § 1 mom., 9 § 2 mom. och 11 § 2 mom. landskapslagen den 25 juli 1969 om pension för landstingsmän (45/69), av dessa lagrum 8 § 1 mom. sådant det lyder i landskapslagen den 30 mars 1981 (24/81), samt

fogas till 9 § nya 3-5 mom. och till 11 § ett nytt 4 mom. som följer:

2 §.

Förutsättning för erhållande av ålderspension är att landstingsmannauppgdraget upphört och att landstingsmannen fyllt 60 år eller har en pensionstid på minst sju år.

- - - - -

6 §.

Pensionens belopp utgör för varje till pensionstiden hänförd hel månad 11/30 procent av det pensionsgrundande beloppet enligt 5 §.

- - - - -

8 §.

Om pension som beviljats landstingsman samt till honom utgående basdel av folkpension och för varje barn under 16 år i 29 § folkpensionslagen (FFS 347/56) stadgat barntillägg till folkpension, på bestämmelserna i lagen om olycksfallsförsäkring (FFS 608/48) grundad dagpenning, livränta eller olycksfallspension, enligt trafikförsäkringslagen (FFS 279/59) utgående fortlöpande ersättning för skada som drabbat honom själv, livränta i enlighet med lagen om skada, ådragen i militärtjänst (FFS 404/48), i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare avsedd grundpension eller annan därmed jämförlig, på offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande baserad pension, sammanlagt överstiger den i

2 mom. stadgade samordningsgränsen, avdras den överskjutande delen från den enligt denna lag utgående pensionen då denna utbetalas.

- - - - -

9 §.

- - - - -

Invalidpension betalas, om inte annat sägs i denna paragraf, tidigast från ingången av den kalendermånad som följer närmast efter den i 27 § sjukförsäkringslagen (FFS 364/63) avsedda primärtiden för dagpenning.

Utan hinder av vad i 2 mom. är föreskrivet betalas invalidpension i enlighet med 1 mom., om pensionsansökan har inlämnats innan i sjukförsäkringslagen avsedd dagpenning betalats för den i 2 mom. nämnda primärtiden. Härvid förutsätts likväl att det inte före utgången av den kalendermånad som följer närmast efter den månad då pensionsansökan inlämnades eller, om dagpenning som avses i sjukförsäkringslagen har sökts under denna tid, före utgången av den kalendermånad som följer närmast efter den månad då dagpenning söktes har beviljats dagpenning som skall utbetalas för minst en månad utan avbrott och som hänför sig till tiden efter det att landstingsmannen blivit arbetsoförmögen eller, om ansökan om dagpenning som hänför sig till denna tid har avslagits, hänför sig till tiden efter avslaget.

Om invalidpension beviljats retroaktivt i enlighet med 2 mom., utbetalas pensionen till sjukförsäkringsfonden till den del den motsvarar i sjukförsäkringslagen avsedd dagpenning som utbetalats för samma tid.

Om invalidpension beviljats retroaktivt i enlighet med 3 mom. och dagpenning betalats för samma tid i enlighet med sjukförsäkringslagen, betalas pensionen endast till den del dess belopp överstiger den för samma tid betalda dagpenningen.

11 §.

- - - - -

Är pensionstagare intagen i straffanstalt för att avtjäna frihetsstraff eller förvandlingsstraff för böter eller har han förordnats till intagning i tvångs- eller arbetsinrättning, i lagen om vård av dem som missbruka berusningsmedel (FFS 96/61) avsedd vårdanstalt

eller annan med dem jämförlig anstalt eller inrättning, avbryts utbetalningen av pensionen för den tid, under vilken vistelsen i anstalten eller inrättningen varar längre än tre månader.

- - - - -
Har med stöd av 2 § 1 mom. denna lag pension beviljats någon som inte fyllt 60 år men som har en pensionstid av minst sju år, betalas pensionen endast till den del den inte tillsammans med förvärvsinkomster som baserar sig på arbets- eller företagarverksamhet överstiger maximibeloppet för landstingsmannapension. Pensionsbeloppet justeras kalenderårsvis, varvid den på grundvalen av nämnda inkomster uträknade, skattepliktiga genomsnittliga månadsförtjänsten för föregående kalenderår läggs till grund. Pensionsbeloppet justeras även på ansökan av förmånstagaren om förtjänsterna avsevärt har förändrats.

Denna lag träder i kraft den

Dennalag tillämpas på pensionsfall som inträffat den 1 januari 1982 eller senare, dock så att i 2 § 1 mom. avsedd rätt till pension för person som inte fyllt 60 år men har en pensionstid på minst sju år även tillkommer landstingsman vars landstingsmannavärv har upphört före denna lags ikraftträdande, och att 6 § 1 mom. även tillämpas på pensioner baserade på pensionsfall som inträffat före lagens ikraftträdande, varvid ärenden som gäller dylika pensioner kan behandlas på nytt utan hinder av att tidigare beslut vunnit laga kraft. Med stöd av denna lag uträknad pension eller pensionshöjning betalas räknat från lagens ikraftträdande.

Vad i 9 § 2-5 mom. denna lag är föreskrivet om utbetalning av invalidpension tillämpas inte på invalidpension som börjat utbetalas före lagens ikraftträdande och som fortsätter att erläggas utan avbrott.

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om familjepension efter landstingsman.

I enlighet med landstingets beslut ändras 5 § 1 mom., 6 § 1 mom. och 8 § landskapslagen den 25 juli 1969 om familjepension efter landstingsman (49/69), av dessa lagrum 6 § 1 mom. sådant det lyder i landskapslagen den 30 mars 1981 (23/81), som följer:

5 §.

Familjepensionen är 1/6 procent av det för landstingsman pensionsgrundande beloppet för varje månad som för pension skall räknas förmånslåtaren tillgodo som pensionstid, dock högst för 180 månader, och härtill läggs, om flera förmånstagare finns, för den andra förmånstagaren 1/18 procent och för varje förmånstagare därutöver 1/36 procent. Familjepensionen får dock utgöra högst 66 procent av det nämnda beloppet.

- - - - -

6 §.

För samordning av familjepension, som utgår enligt denna lag, med andra familjepensioner och ersättningar sammanräknas förmånstagarna med anledning av én och samma förmånslåtares död tillkommande, enligt denna lag utgående familjepension, i första meningen i 8 § 5 mom. lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/61) avsedd familjepension eller ersättning samt beloppet för sammanräknad pension, som med stöd av familjepensionslagen (FFS 38/69) skall betalas efter en och samma förmånslåtare till barn under 16 år, vilka är förmånstagare, samt, om även änka är förmånstagare enligt denna lag, beloppet för basdelen av den änkepension som utgår enligt familjepensionslagen.

- - - - -

8 §.

Familjepensionens belopp justeras på samma sätt som är föreskrivet om justering av pensioner som utgår enligt lagen om pension för arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den

Bestämmelserna i 5 § 1 mom. tillämpas även på pensioner som grundar sig på pensionsfall som inträffat före lagens ikraftträdande, varvid ärenden som gäller dylika pensioner kan behandlas på nytt utan hinder av att tidigare beslut vunnit laga kraft. Med stöd av denna lag uträknad familjepension eller höjning av familjepension

betalas räknat från lagens ikraftträdande.

Marichamn den 12 maj 1983

Landskapsstyrelseledamot

Olof Salmén

Lagboredningssekreterare

Elisabeth Nauclér.